

חודש בחודשו



בטאון "גבורת מרדכי" בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

בס"ד ה' סיון - תשפ"ג // גיליון 296 // רח' הרצוג 32 גבעתיים // www.gvurat-m.org // gvuratm@gmail.com // עורך: אילן אחיטוב חברי מערכת: רחל גיא, אראלה נאור, אלדן מידן, איילת סקסטין, בקי באומל // צילום: חברי הקהילה // עיצוב: אורלי אליאס

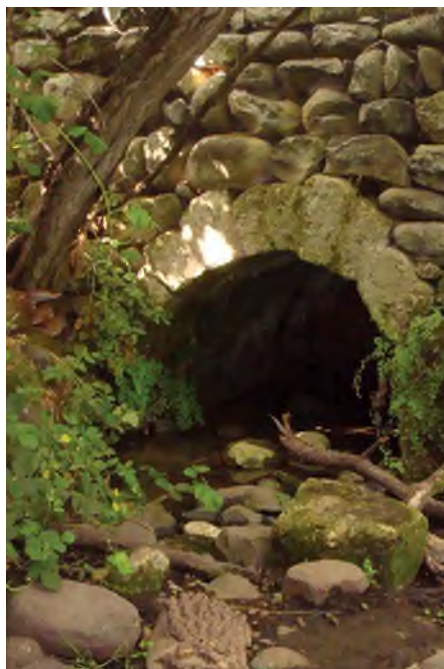
חז"ל בתאריכו של יום הינף העומר, ומכאן גם בתאריכו של חג השבועות, עולה שהיתה מחלוקת בישראל בפירוש "מִמָּחֶרֶת הַשִּׁבְעָה". לפיכך שנו במשנה על טקס קציר העומר "בעסק גדול" במוצאי יום טוב ראשון של פסח: "כל כך למה? מפני הביתוסים (הצדוקים) שהיו אומרים: אין קצירת העומר במוצאי יום טוב" (משנה מנחות י, ג). וכך נכתב ב'סכוליון' (הפירוש הקדום) למגילת תענית: "שהיו ביתוסים אומרים: עצרת (היינו

של ויקרא כג. ראשונים "הפסח" (פס' ה) ו"חג המצות" (פס' ו-יד) - שהם שני חגים צמודים, ואז "הינף העומר": "כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְקָצַרְתֶּם אֶת קִצְרָהּ וְהִבַּאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְרְכֶם אֶל הַכֹּהֵן. וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמִּמָּחֶרֶת הַשִּׁבְעָה יִנִּיפְנוּ הַכֹּהֲנִים" (פס' י-יא). המצווה הבאה היא הבאת "שני הלחם" שמועדה חמישים יום אחרי הינף העומר: "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּמָּחֶרֶת הַשִּׁבְעָה מִיּוֹם הִבֵּיאְכֶם אֶת עֹמֶר

ה שמו של החג החל בשישה בסיון? ומה תאריכו המדויק? אשתדל לענות על שאלות מורכבות אלה לפי מקורות מהמקרא, מדברי חז"ל, ומספרים חיצוניים.

שמות החג

לחג שלושה שמות "חג הקציר" (שמות כג, טז) ו"חג השבועות" (שמות לד, כב; דברים טז, טז) וכן "יום הפורים" (במדבר כח,



ויקימדיה

חג השבועות חג הביכורים חג מתן תורה

- פרופ' שמואל אחיטוב -



אם אין קמח אין תורה. טחנת קמח עתיקה בנחל חרמון

שבועות) אחר השבת, שנאמר 'וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּמָּחֶרֶת הַשִּׁבְעָה'. וכן בבבלי מנחות סה, ע"א: "שהיו ביתוסין אומרים: עצרת אחר השבת. ניטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם: שוטים מניין לכם? ולא היה אדם אחד שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר: משה רבינו אוהב ישראל היה, ויודע שעצרת יום אחד הוא. עמד ותיקנה אחר שבת

הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה. עַד מִמִּמָּחֶרֶת הַשִּׁבְעָה הַשְּׂבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִישִׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'. מִמּוֹשְׁבֵיכֶם תָּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה שְׁתֵּים" וגו' (פס' טו-יז).

התאריך

לחג השבועות / יום הביכורים אין תאריך קבוע בלוח השנה המקראי. מועדו נקבע על-פי הינף העומר, שזמנו "מִמִּמָּחֶרֶת הַשִּׁבְעָה". אבל ממחרת איזו שבת מתחילים לספור "מִמִּמָּחֶרֶת הַשִּׁבְעָה ... חֲמִישִׁים יוֹם"? מתוך הדיונים בספרות

כו). חג מתן תורה אינו מוזכר בתורה, לא בנביאים וגם לא בכתובים.

האם הוא חג הביכורים? זה לא נאמר. כל מי שחי בארץ יודע שבשבועות עדיין אין ביכורים. הביכורים היחידים במועד זה הם "בִּפְנֵי קִצְרֵי חֲטִיִּם" (שמות לד, כב). ראשית קציר החיטה החל בשבועות או סמוך לו לפי המצב בטבע, שלא תמיד הוא חופף ללוח הירחי-שמש.

שמו השני של החג הוא "שבועות", שם הנגזר מקביעת התאריך בלוח הקורבנות

המשך בעמ' 2 <<

כדי שיהיו ישראל מתענגין שני ימים" וגו'. מכאן שלדעתם של הפייטוסים (כוהנים מבית פיתוס הצדוקי ושכמותם) חג השבועות יחול תמיד ביום ראשון! אלא שאז אין תאריך קבוע לחג השבועות שהרי אין סינכרון של שבת חול המועד עם יום טוב ראשון של פסח שיכול לחול בכל יום מימות השבוע. המחזיקים בדעה זאת (או חלקם) פתרו את הבעייה של קביעות זמן החג בהחזיקם בלוח (שמש) של 364 ימים בשנה (הנחלקים לשני-עשר חודשים בני 30 יום!). לוח זה מוכר מספרי חנוך והיובלים שמן הספרים החיצוניים, ומכתבי כת מדבר יהודה (כת קומראן). לפי לוח זה חג השבועות יחול תמיד בט"ו בסיון, 50 יום (ו"שִׁבְעֵי שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת") אחרי קציר העומר בכ"ו בניסן, מכאן שלשיטתם "מִחֲרַת הַשָּׁבֹת" היא השבת הראשונה שלאחר תום שבעת ימי חג הפסח (המתחיל לשיטתם תמיד ביום רביעי בשבוע) + יום הינף העומר.

לפי הלוח שלהם יש אפוא תאריך קבוע וסטנדרטי לשלושת הרגלים, כולם חלים בחמישה-עשר לחודש, חג המצות בט"ו בניסן, חג השבועות בט"ו בסיון וחג הסוכות בט"ו בתשרי. (אי אפשר להאריך כאן בבעיות הסבוכות של הלוח הלא-מעשי הזה שהרי השנה היא בת 365 ימים ועוד רבע יום). היהודים הקראים (וכמותם השומרונים) מונים חמישים יום מ"מחרת השבת" שאחרי ראשון של פסח (שבת חול המועד) ולפיכך חג השבועות למניינם אינו חופף את חג השבועות שלנו ותאריכו עשוי להשתנות משנה לשנה (לוח השנה השומרוני גם אינו זהה ללוח השנה שלנו). אבל אנו מחזיקים בפירושם של הפרושים וחז"ל, ש"מִחֲרַת הַשָּׁבֹת" אינה מכוונת ל"שבת בראשית" (שבת) אלא ליום ראשון של פסח האסור במלאכה כמו ראש השנה, יום הכיפורים וסוכות שהם "שָׁבָתוֹן", או "שָׁבֹת שָׁבָתוֹן" (ויקרא טז, לא; כג, כד, לב, לט) וחוגגים את החג בשישה בסיון. ועל כך עדויות בידנו כבר מימי הבית השני. כך העידו מתרגמי התורה ליוונית (תרגום השבעים) במאה השלישית לפני סה"נ, שתחת "מִמְחֶרֶת הַשָּׁבֹת" תרגמו: "ממחרת הראשון", יום טוב ראשון, וכך מסרו גם הפילוסוף היהודי פילון האלכסנדרוני (15 לפני סה"נ-45 לסה"נ) שעלה לרגל לירושלים, ויוסף בן מתתיהו הכוהן (יוספוס פלביוס) בן דור החורבן.

חג מתן תורה

חג מתן תורה מניין? - חג מתן תורה

אינו בתורה, לא נשנה בנביאים ולא שולש בכתובים. אף תאריכו של יום מתן תורה אינו מבורר בתורה (ואולי לא בכדי).

בשמות יט, א-ב נכתב: "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינַי. וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר וַיַּחֲנוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר". אבל לא נאמר באיזה יום בחודש הגיעו למדבר סיני. כדי לקיים את התאריך של ו' בסיון יש לפרש "חודש" כראש חודש, כדברי יהונתן לדיד: "מִחֶרֶת חֹדֶשׁ" (שמואל א, כ, יח), כלומר מחר ראש חודש, ובהמשך נאמר: "וַיְהִי מִמְחֶרֶת הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי" (פס' כז). וכך גם אמר הזקן משונם לאשתו: "מִדּוּעַ אַתְּ הֹלֶכֶת אֵלָיו (אל אלישע) הַיּוֹם? לֹא חֹדֶשׁ וְלֹא שָׁבָת" (מלכים ב, ד, כג). לפי זה נחשב כך: יום הגעתם למדבר סיני - אחד, עד שחנו וקיבלו את ההוראות הנוגעות להתגלות ה' בהר ועוד שלושת ימי ההגבלה מביאים אותנו כמעט לשישה בסיון.

המקור הראשון הקושר את חג השבועות במתן תורה הוא ספר היובלים החיצוני שנכתב עברית בארץ ישראל כנראה בשליש השלישי של המאה השנייה לפני סה"נ (ימי מלכי בית חשמונאי) על ידי כוהנים פורשים (ראו מה שנאמר למעלה על הלוח של בעלי ספר היובלים). כותבי ספר היובלים דרשו את השם 'שבועות' מלשון 'שבועה', ככתוב בספרם: "על כן חקוק וכתוב בלוחות השמים כי יהיו עושים את חג השבועות בחודש הזה אחת בשנה לחַדֵּשׁ את הברית בכל שנה ושנה (ו, יז) ... כי חג השבועות הוא וחג ביכורים הוא; כפל חג הוא, ולשני מינים החג הזה" (פס' כא), חג שבועות וגם חג שבועות. הם חילקו בין חג הביכורים בחמישה-עשר בסיון לחג השבועות בשישה-עשר ככתוב בראש ספרם: "בחודש השלישי בשישה-עשר לחודש הזה דיבר אלוהים אל משה עלה אלי ההרה ואתנה לך את שני לוחות האבן התורה והמצוה אשר כתבתי להורותם" (יובלים א, א).

הטענה ש'מתן תורה' בשבועות היה נתפרשה בסדר עולם רבא (סוף פרק ה; מהדורת מיליקובסקי, עמ' 238): "בשלישי בשישה לחודש ניתנו להן את עשרת הדיברות ויום שבת היה" וכך רבי ישמעאל ורבי עקיבא בגמרא (שבת פו, ע"ב). אבל רבי יוסי חלק עליהם ואמר "בשבעה בו" (שם). העמידה על שבת להוציא מהטוענים שבראשון ניתנה, כפי שנכתב למעלה על המחלוקת על תאריך החג.

חג מתן תורה בפני הבית מוזכר רק בספר היובלים החיצוני. אבל משחזר בית המקדש פסק טקס קציר העומר והנפתו במקדש, ופסקו טקסי הנפת שתי הלחם, ולא נותרו בידנו אלא ספירת העומר וחג מתן תורתנו.

בין אדם למקום ולחברו

- הרב אברהם וסרמן -

מילדותנו השתרשה בקרבנו הדעה שהמצוות שבין אדם לחברו חשובות יותר מאלה שבין אדם למקום, שהרי אפילו יום הכיפורים אינו מסוגל לכפר עליהן עד שנתפייס בינינו. תפיסה זו מתחזקת במיוחד לאור דברי חז"ל (יומא ט:). על מקדש שני שנחרב בעוון שנאת חנם, וגלותו ארוכה וקשה ביותר. מצוות אלה קלות יותר להסכמה כיוון שהשכל האנושי מבין אותן. בנוסף, הנושא העיקרי אליו מתייחסים הוא האדם שעומד במרכז ההתעניינות, מה שלא דורש חריגה אל מעבר לעכשווי.

אך לא זו בלבד, זרמים רוחניים וחברתיים רבים ומגוונים מהווים אף הם מקורות יניקה לגישה זו.

די אם ניזכר בסיפור הידוע אודות סירובו של ר' ישראל סלנטר מחולל תנועת המוסר ליטול ידיים בכמות גדולה כדי לא לגרום טרחה יתרה ליתומה המביאה אותם מהבאר. מן הצד האחר, תנועת ההשכלה הדגשה את השווה בין ישראל לעמים ביחסי בין אדם לחברו, תוך שהיא מפנימה את הגישה הנוצרית המחלקת בין מוסר התורה למוסר הנביאים.

מה גדולה ההפתעה לקורא את דברי הרמב"ם בספרו מורה נבוכים (חלק ג פרק כ"ז), הקובע כי מצוות אלה אינן אלא על דרך "הכוונה השניה", כלומר, מכשיר תועלתי לשקט ושלווה חברתיים, שיאפשרו לעובד-ה' לעסוק במושכלות אלוקיות ללא הפרעה. בנוסף, מתוך י"ד קבוצות של מצוות - הרמב"ם מגדיר רק שלש וחצי מהן "מצוות שבין אדם לחברו", הרוב הגדול הוא בין אדם למקום! התמיהה מתחזקת אם נסקור את ספרי ההלכה העוסקים בסדר יומנו הקבוע, המתמקדים במצוות שבין אדם למקום: ברכות, תפילות, לימוד תורה, שבת וחגים,

התנהגותנו... אותו אדם יתכוון בהתנהגותו תמיד לחסד משפט וצדקה מתוך הידמות אל מעשיו יתעלה.

נראה שיש כאן מהלך מכוון. כדי להרחיק את המתחנך מתפיסת המצוות שבין אדם לחברו כעניין אנושי גרידא, הלך הרמב"ם קודם אל הקצה האחד, ומיקד את תשומת הלב בקרבת אלקים ובהשגת המושכלות. רק לאחר שיעסוק בהם - ישוב אדם לעשיית המצוות המוסריות מתוך קרבת אלקים ולא מתוך גישה אנושית גרידא. קרי, מכאן ואילך יהפכו המצוות שבין אדם לחברו להליכה בדרכי ה', ולא עשיית "צו המצפון" גרידא.

כשנשוב ונבחן את דברי המשנה אודות ריצוי חברו כדי שיום הכיפורים יכפר, נמצא שלא נאמר שם שעברות אלה חמורות יותר. כל שנאמר הוא שיש גורם מעכב לריצוי, והוא הפגיעה בחבר שטרם תוקנה ובלעדיה הרי זה כטובל ושרץ בידו.

גם דברי הנביאים ובעקבותיהם גדולי הדורות, יתבארו על פי זה. אין כוונתם לומר שמצוות שבין אדם לחברו הן עיקר, אלא ש"נייר-הלקמוס" של צדקות נכונה הוא ההתנהגות בין אדם לחברו, וכשזו התעוותה והפכה לכלי משחית - בא החורבן.

הרב קוק מסביר (אורות הקדש ג', שמד) את הנושא בו עסקנו במשפט ממצה: "ועל פי זה יהיו המצוות שבין אדם למקום היסוד העיקרי שהמוסד החברותי הוא רק סולם לעלות אליו, ויהיו המצוות שהן עשויות למגמת התגלות האורה האלקית בנשמות בחיי היחיד והצבור באומה ובעולם... הצינורות היותר עליונים שואבי החיים המגמתיים, ועמהן הן מקושרות כל המצוות החברותיות בתור דרך ה' לעשות צדקה ומשפט".

הוא גם מבקר בחריפות את ההשקפה אשר "אינה יכולה להציץ יותר הרבה מהתוכן החברותי בפירוט גמור, ומתהוות המצוות החברותיות אצלה ליסוד עקרי". את ראשי המהפכות החברתיות הגדיר "אותם אשר האושר הפרטי נתרקן מנשמתם, מביטים הם את כל היש שבחיי החברה, והם הם אשר החברותיות נוטלת מהם את כל ערכם האנושי. הם שוכחים חובות עצמם, ומשתקעים רק בחיי הציבור. ובימים שחוצפא יסגא, הם הנם רישי דעמא". הוא מזהיר מלהיגרר אחרי התופעות הללו, ולהתנמקד בתיקון האישי-מוסרי-רוחני. רק כך תיכון חברה צודקת וטובה.

(מעובד מתוך מאמר "מצוות שעל הכוונה השנייה", שפרסמתי בבטאון ישיבת ירוחם, מישרים כרך ו, תשע"ב. נמצא גם במרשתת).

של כפירה נודף מטענתו. טענה זו אינה עומדת גם במבחן הביקורת, שכן הנביאים הוכיחו על מצוות שבין אדם למקום ובראשם

עבודה-זרה, לא פחות משהוכיחו על מצוות שבין אדם לחברו. אף דבריהם על מצוות שבין אדם לחברו אינם "עניין חברתי" בעלמא. גם תנועת המוסר עסקה בדרך עבודת-ה' בכוונת הלב בעשיית המצוות שבין אדם למקום, לא פחות משעסקה

במצוות שבין אדם לחברו.

טרם שניגש להעמיק בסוגיא זו, יש לשאול - מהי הכוונה שעלינו לכוון כשמקיימים מצוות שבין אדם לחברו? האם עלינו לקיימן כיוון שכך יפה ונאה מוסרית ואנושית, או שמא עלינו לקיים מכיוון שהקב"ה ציוה לעשות זאת? לחז"ל יש אמירה ברורה בנדון: "שאל טורונסורופוס הרשע את ר"ע - א-א-לוהיכם אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסם? א"ל כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם" (בבא-בתרא, י).

מתשובתו של רבי עקיבא עולה כי הקב"ה מעוניין במעמד העוני כדי לזכות את המסייעים להם במצווה ובחיי-נצח. כלומר, מטרת המצוות שבין אדם לחברו היא התכלית הרוחנית ולא התועלת גשמית.

אלא שבסוף מורה נבוכים (חלק ג' פרק נ"ד) הרמב"ם "הופך כיוון" ומאיר את המצוות שבין אדם לחברו, ובראשן חסד, באור עליון, והוא הליכה בדרכי ה'. כך הוא מסביר את הפסוק: "אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו. כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי כי אני ה' עשה חסד משפט וצדקה בארץ כי באלה חפצתי נאם ה'" (ירמיהו ט). מטרתו שיהיו מכם חסד משפט וצדקה בארץ... שהכוונה היא להידמות אליהן ושזאת תהיה



צילום: דויד בן ציון

כשרות. בשולחן ערוך אף לא הוזכרו דיני לשון הרע! בנוסף, מערכת העשייה שבין אדם למקום מובנית, קבועה, וממלאת את סדר יומנו: תפילות בזמן, ברכות בקביעות סביב האוכל, קביעת עתים לתורה, חגים ועוד. מה שאין כן מצוות בין אדם לחברו, שברובן המכריע - השבת אבדה, כיבוד הורים, עזרה לחלש וצדקה - אין להן זמן מוגדר וקבוע. גם ספרי ההלכה המסודרים והמפורטים בדורות האחרונים נכתבו בעיקר אודות הלכות שבין אדם למקום. החל ממשנה ברורה ועד פסקי תשובות, מכף החיים ועד ילקוט-יוסף. וכאן הבן שואל - היכן דברי הנביאים הזועקים נגד העוולות החברתיות, ומוסר חכמי הדורות?

עיקר חידושה של תורה אינו מצוי במסגרת המצוות שבין אדם לחברו. פעמיים ביום אנו קוראים את פרשת ויהי אם שמוע, שתולה את השכר באהבת ה' ועבודתו בכל לבבנו ונפשנו, ואת העונש בהליכה אחרי אלהים אחרים. גם רובן ככולן של פרשיות השכר והעונש שבתורה מתייחסות לעבודת ה' במובנה שבין אדם למקום "לאהבה את ה' א-לוהיך" וכו'. מצוות שבין אדם לחברו נאמרו רק ברמז בפרשיות אלה, כפי שפירשו חז"ל "ללכת בדרכיו" - מה הוא רחום אף אתה רחום וכו' (ירושלמי פאה א,א). הנביאים ותנועת המוסר לא שינו את מגמת היהדות, וכל הטוען כך, ריח

והשב כהנים לעבודתם ולוויים לשירם ולזמרם

- חודש בחודשו -

"ככה הגענו לקיים את מעמד שירת הלוויים הראשון, שנערך בסוכות למרגלות הר הבית, בכותל הדרומי, ליד שערי חולדה, בשיתוף החברה לפיתוח הרובע היהודי. באירוע הזה השתתפו כ-300 עד 400 לוויים, כיחידים, או כאבות ובנים".

לקראת האירוע עיבד איציק והתאים לשירת המונים מחרוזת משירי המעלות. אבל המומנטום שקיוו ליצור באמצעות האירוע נקטע, משום ששלושה חודשים אחר כך פרצה הקורונה.

השנה, לאחר חלוף הקורונה, נעשה ניסיון להתניע את הרעיון מחדש.

"שוב ייצרנו מעמד כזה, עם מספר משותפים דומה. הפעם השירים היו מתוך ההלל, ושוב בלחנים שונים, ממזרח וממערב. (את שני המעמדות אפשר לראות ביוטיוב. חפשו "שירת הלוויים"). בסוף המעמד הזה, התקשר אליי אדם יקר בשם מנחם רונטל, שהוא פרויקטור של מכון המקדש. אנשי המכון החליטו שהם רוצים לייצר מקהלה קבועה של לוויים ולקחו על עצמם לתקצב זאת. מועדון הגולה בפתח תקווה התנדב לארח את החזרות, ואיציק עצמו מכין את העיבודים ומנצח.

כעת יש גרעין קשה של 25-30 איש שמגיעים באופן קבוע לחזרות, ומפעם לפעם מצטרפים משותפים חדשים. מגיעים אנשים מקרוב וגם מרחוק - פתח תקווה, בנימין, בית שמש, ירושלים ואפילו צפת. אין צורך להיות מוזיקאים. מספיק לדעת לשיר בלי לזייף. הם ממשיכים להתמקד בשירים מתוך ההלל, במנגינות מגוונות, קיימות, ממזרח וממערב, אולם בעתיד מתוכננים גם לחנים חדשים. "אנחנו לא יודעים מה באמת שרו בבית המקדש", אומר איציק. "לא מתיימרים, וגם לא בטוח שזה משנה. אנחנו בבחינת 'שירו לה' שיר חדש'. אני רואה בבית שלישי קיבוץ גלויות - גם מוזיקלי. אם צריך לייצר את הקול החדש של עם ישראל, השיר החדש, הרי שהוא יהיה מורכב מכל עם ישראל, לגונוי. לכן מנסים לשלב מוזיקה מכל העדות. זה יוצא קצת אשכנזי בגלל המעבד... אבל המטרה היא לבטא את המגוון".

החזון להמשך הוא לצרף גם תזמורת - לא בהכרח לוויים, כי לפי ההלכה "ישראל כשר לגנינה".

"אנחנו רוצים להגיע למצב שבמעמד שירת הלוויים הבא, בסוכות, כבר נוכל לשיר את כל ההלל בתפילה משותפת. אולי נצליח לעשות שיתוף פעולה עם ההלל המוזיקלי שמקיים הרב שמואל אליהו בעיר העתיקה בשלושת הרגלים".

אז אם אתם לוויים - או מכירים לוויים - שרוצים להשתתף, מוזמנים לפנות למנחם רונטל, בטלפון 052-4840591.



צילום: רועי גולן

שירת הלוויים בעיר דוד

לקראת חג הביכורים, אחד משלושת הרגלים, ראינו את איציק ויס על הרעיון שהגה והתחיל ליישם - להכין לוויים לעבודת שירתם במקדש

אבל זה לא בדיוק עבד, ושם זה נעצר. "ואז באתי עם הרעיון לנסות לקחת את כל הלוויים שיש ולארגן מהם מקהלה. הוצאנו ('מזמור' בשיתוף עם האגף לתרבות יהודית במשרד החינוך) קול קורא, והגיעו 30-40 לוויים מכל הארץ. התחלנו במפגשים קבועים בכל שבוע, בבית הספר מזמור, אבל מהר מאוד המספרים דעכו ל-6-7. אמנם הגענו להקלטה אחת, אבל בסוף גם זה התמוסס. "הבנו שצריך הרבה יותר מתעניינים כדי שהעסק יחזיק, ואז החלטנו לעשות משהו גדול, אירוע מכונן, שיגרום להרבה לוויים להגיע, וכך אולי לייצר גרעין גדול יותר, שקל יותר לגייס אותו.

אלנו את איציק (בנו של חבר קהילתנו ד"ר אביעזר ויס) מתי עלה הרעיון לשירת הלוויים. "לפני 2000 שנה", הוא מתבדח. "סתאם... הכול התחיל ב-2018, כשניהלתי את בית הספר 'מזמור'. רציתי שבית הספר יהיה בעל ערך מוסף, לא רק עוד בית ספר למוזיקה שמיועד לדתיים, אלא שיעשה משהו שיבטא את היותו בית ספר למוזיקה יהודית. המחשבה הראשונה הייתה שניקח מזמורים ששרו בבית המקדש ונלחין אותם. "נסענו למכון המקדש, ניסינו להבין מה בדיוק שרו, אבל לא קיבלנו תשובות ברורות. נתנו לתלמידים משימות כתיבה והלחנה



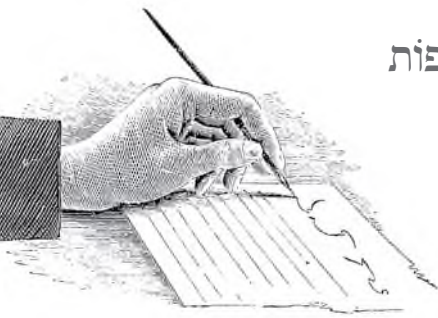
משפחת נוי עופר ומיכל וילדיהם המקסימים כולם - עברו דירה ועזבו את הקהילה, אחרי שנים רבות של נוכחות פעילה ומשמחת. אנחנו שולחים להם ברכת הצלחה במקומם החדש ותודות על כל התפילות, הקריאות בתורה, השיעורים, ההודעות, הגבאות, הרוח הטובה והחיוכים

ההקדשה שמתוך הסידור

שִׁמְאֵי אֹמֵר, עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קֶבֶע.
אֹמֵר מָעַט וְעֲשֵׂה הֶרְבֵּה,
וְהוּא מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֶכֶר פָּנִים יְפוֹת
(אבות, א, טו)

לעילוי נשמת ידידנו, מייסדי הקהילה ובנייה, שקיבלו כל אדם, באשר הוא אדם, בסבר פנים יפות

יעקב בן אהרן גולדרייך ז"ל
חנה ויצחק דנציגר ז"ל



סידורים לתפילת ילדים צילום: איילת סקסטין

שרכשנו מתנת פרידה לקהילה, סידורים לתפילת ילדים. ההקדשה בכותרת הכתבה. חנה ויצחק דנציגר ז"ל היו שכנים שלנו ברחוב אהרונסון ברמת גן, קיבלו אותנו כל-כך יפה כשעברנו, וזכינו לשמור על קשר גם לאחר שעברו ל"בית שלום". יעקב גולדרייך ז"ל למד בשיעורו של שלום סנדיק, וכשהצטרפתי לשיעור היה טורח לקום ולהביא לי כיבוד, כי "אם אין קמח אין תורה". היה חשוב לנו ששמים יהיה על פיהם של צעירי הקהילה.

לקהילת גבורת מרדכי היקרה,
תודה רבה על שהייתם לנו בית - בית לתפילה, בית לתורה, בית לדיבוק חברים.
אנו באמונה שחברי הקהילה - צעירים וותיקים, ממשיכים דרך זו:
עושים תורה קבע,
אומרים מעט ועושים הרבה,
ומקבלים את כל האדם בסבר פנים יפות.
זה כוחה של הקהילה הזו - ובזכותו היא תתחזק ותגדל.

באהבה גדולה
משפחת נוי

כתובתנו החדשה:

פרופ' ישראל ייבין 2, דירה 32, פתח תקווה.
אם מישהו מוצא עצמו חו"ח בבלינסון בשבת דלתנו פתוחה!
גם ביום חול....

זכינו ללמוד תורה מפיהם של הרב אברהם וסרמן והרב עמירם סבן, וללמוד הלכה למעשה מהי אהבת התורה.

בעבר, כשגרנו קרוב, גם זכיתי להשתתף בשיעור השבועי בגמרא של ר' שלום סנדיק שקיבל אותי בשמחה כתלמידה מהמניין. במהלך השנה האחרונה הבן שלנו זכה ללמוד עם צבי הירש - מומחה במגע אמיתי וחי עם נפש האדם.

זכות גדולה הייתה לנו להיות חלק מ"מניין ילדים" אותו מנהלת ביד רמה אורית ברנט, תוך הענקת יחס אישי לכל ילדה וילד שמגיעים (גם אם צריך לגרור אותם מהנדנדות...)

תודה אחרונה, מיוחדת, לכל האנשים הנפלאים שמחלקים דברי מתיקה - מוקי גרינבוים, מושיק גולדשטיין, רחמים, ובבראות איתנה - ארני!
בזכותכם הילדים באים לבית הכנסת בשמחה ובאהבה.

הייתי יכולה להמשיך עוד רשימה ארוכה של שמות חברי הקהילה, כל אחד והנתינה המיוחדת שלו.

אתמצת ואומר - תודה רבה לכל מי שאמר "שבת שלום", שלא התעלם, שלא הזיז ראשו אלא התייחס, ראה את האדם לפניו, והאיר לו פנים.

לשמחתנו הרבה, ולהפתעתנו, קיבלנו מהקהילה גביע לקידוש, עם חריטה יפה. איזו מזכרת קולעת! שימחתם אותנו מאוד.

בהזדמנות זו נספר, למי שלא ראה,

לקהילת גבורת מרדכי היקרה -
מכתב פרידה

סמוך לפסח תשפ"ג חל שינוי בחיינו, ולאחר כ-20 שנה בהן גרנו באזור גבעתיים, רמת גן, גבעתיים, ושוב רמת גן - עברנו לעיר שכנה, פתח תקווה.

במהלך התקופה נולדו לילדנו, צמחה והתהוותה המשפחה שלנו. במהלך התקופה הזו התעצב "האדם המבוגר" שאנחנו היום. בשני החלקים האלו קהילת גבורת מרדכי הייתה גורם משפיע:

הקהילה הייתה חלק משמעותי בחינוך לילדנו לאהבת התורה, התפילה, החיבור לרבע"ע ולעם ישראל.

הקהילה הייתה חלק משמעותי מהצמיחה האישית שלנו, לאדם בוגר שלומד לשלב שמים וארץ. לאדם בוגר שמחפש את הדיבוק הנכון שלו לתורה, ואת הדיבוק הנכון לעם ישראל.

מצאנו בקהילת גבורת מרדכי כל כך הרבה - אנשי תורה וחסד, אנשי תפילה ומסורת, אנשי ניהול וכספים שמוסרים מיטב זמנם למען הקהילה הזו, נשים שהן מודל לחיקוי במסירות, בנתינה, ובאהבת התורה. מצאנו ציונות, פתיחות לקהילה הרחבה, הכנסת אורחים, והרבה מאוד פנים לכל מי שבא! זכינו בקשר קרוב וחם עם ותיקי הקהילה ספי סגל ומירי פינקל, שמשתפים אותנו בחוויותיהם, מאפשרים לנו לשמוע את משק כנפי ההיסטוריה. מלמדים אותנו פרופורציה.



הנה באה הרכבת

אין אף אדם בקהילה ובסביבתה, שלא מושפע מהעבודות להקמת קו הרכבת הקלה הסמוך. מה בעצם הולך להיות שם בסוף, ומתי? חברנו עו"ד גידי פרישטיק עם כל הפרטים

- עו"ד גידי פרישטיק -



יתחילורק בשנת 2024.

הביצוע: נת"ע

חברת נת"ע (נתיבי תחבורה עירוניים), היא החברה האחראית על הקמת מערכת להסעת המונים במטרופולין תל-אביב. היא אחראית על הקמת הרכבת הקלה שתקרא "הדנקל". בימים אלו נחנך הקו האדום, באיחור

וכח היקף עבודות תשתית נרחבות בסמוך לשכונה ולאורך ציר אלוף שדה (ואף דרך רבין). נפרט את התוכניות להקמת קו הרכבת הקלה: "הקו הסגול", המבוצעות על ידי חברת נת"ע. התוכניות וההדמיות באדיבות נת"ע.

החדשות הטובות לקוראי ביטאון זה הינן שהקו יאפשר נגישות קלה לאוניברסיטת בר אילן, לבית החולים תל השומר, לקרית אונו ויהוד, כמו גם לאזורים רבים בתל אביב: מסוף ארלוזורוב, ביה"ח איכילוב, רח' בני יהודה, אלנבי, לוינסקי, דרך ההגנה ודרך השלום.

מניסיון בעולם וגם בארץ (הרכבת הקלה בירושלים, הקו האדום בגוש דן) ערך הדירות בסביבה, הן למכירה והן להשכרה, אמור לעלות נוכח האפשרות של אוכלוסיות חדשות להגיע לשכונה ולהתחרות על היצע הדירות. כך למשל דירות להשכרה יהיו יותר אטרקטיביות לסטודנטים מאוניברסיטת בר אילן (שש תחנות מתחנת רזיאל) ואנשי סגל ומתמחים מבית החולים תל השומר (ארבע תחנות מתחנת רזיאל).

בעברו מנכ"ל אוניברסיטת בר אילן.

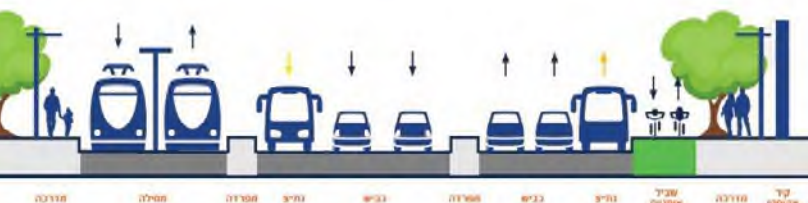
הקו הסגול

תוואי הקו הסגול של הדנקל, העובר סמוך לשכונה, יחבר את החלקים

לא אופנתי של כמה שנים, והחברה מתקדמת בעבודות להקמת הקו הסגול והקו הירוק. נת"ע גם אחראית על תכנון שלושה קווי מטרו. המטרה הכללית הינה כמובן להקים רשת יעילה של תחבורה ציבורית, שתעמוד לשירות מיליוני הנוסעים בגוש דן.

מנכ"ל נת"ע הוא חיים גליק, בוגר ישיבת שעלבים, תושב אפרת, נשוי ואב לשישה ילדים,

החדשות הרעות שכול הטוב הזה יתחיל במקרה הטוב רק עוד 4 שנים. בינתיים נסבול מעבודות הכנה אינטנסיביות בצומת הסמוך ולאורך ציר אלוף שדה וכן ממפגעי רעש ואבק. עבודות הנחת המסילה עצמה וחישובולה, עבודות היוצרות רעש משמעותי,





נטע והוריה עם קבלת הפרס בחידון התנ"ך העולמי לנוער צילום: אלבום פרטי

קהילת גבורת מרדכי מברכת את ישראל ומתי לקס, סבה וסבתה של סגנית כלת התנ"ך נטע לקס, על ההישג המרשים של נכדתם, ושמחה לשמוע את החוויות מקרוב

שנה והשנה ב"ה הצלחתי להגיע לחידון העולמי.

בשלבם הראשונים הלמידה הייתה יותר רגועה, שעתיים - שלוש בכל יום. בהמשך למדתי באופן יותר אינטנסיבי, בערך שש שעות ביום. למדתי בעצמי, עם חברות, עם אחי ועם משתתפים אחרים בחידון. חוץ מלקרוא ולזכור את התנ"ך, חלק מההכנה הייתה גם לתרגל שאלות בסגנון של החידון ולהתאמן על לענות ולשלוף תשובות בלחץ של זמן.

שבוע וחצי לפני החידון היה לנו מחנה (שהמשיך גם כמה ימים לאחר החידון) עם כל המתמודדים שהגיעו מהארץ ומחו"ל. מטרת המחנה הייתה בעיקר להראות למתמודדים מחו"ל את הארץ ולעודד אותם לעשות עלייה בהמשך. היינו בהרבה אזורים ומסלולים, למשל עין גדי, תל צרעה, צפת וגם במקומות כמו יד ושם, מוזיאון הרצל, בית הנשיא ועוד.

המחנה היה ממש כיף ומושקע והיה מאד מעניין להכיר נערים מכל העולם ולהתחבר אליהם דרך מה שמשותף לכולנו - האהבה לתנ"ך.

ישראל ומתי לקס

יום העצמאות התקיים בירושלים חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי.

בחידון זכתה נכדתנו נטע לקס בתואר סגנית כלת התנ"ך לשנת תשפ"ג. נטע, בת 17 היא בתם הבכורה של ארז ולאה. תלמידת כיתה י"א באולפנת שירת הים. ביקשנו מנטע לתאר את הדרך שהובילה אותה לזכייה.

נטע מספרת:

תמיד הכרתי את הסיפורים הבסיסיים של התנ"ך מהבית ומשיעורים בבית הספר ובאולפנה, אבל לא התענייני בו מעבר לזה. כשהייתי בכיתה ח' שאלו בכיתה מי רוצה לגשת לחידון התנ"ך. החלטתי לנסות בשביל הכיף והתחרות. עם הזמן התנ"ך נהיה בשבילי הרבה יותר מספר שנכונים עליו וככל שלמדתי יותר התחברתי אליו יותר.

ניגשתי לחידון בפעם הראשונה בכיתה ח' אבל לא הגעתי אפילו לחידון המחוזי. ניגשתי שוב בכתה ט' ושוב לא הגעתי לחידון המחוזי. בשנה שעברה הגעתי לחידון המחוזי אבל לא הצלחתי לעלות לחידון הארצי. התקדמתי קצת בכל

המזרחיים של מטרופולין תל אביב (יהוד-מונוסון, אור יהודה וגבעת שמואל), דרך רמת גן וגבעתיים ועד למרכז תל אביב. הוא יאפשר חיבור לקווים הירוק והאדום של הדנקל, וכן לרכבת ישראל.

אורכו של הקו הסגול הוא 27 ק"מ, לאורכו ימוקמו 46 תחנות והוא חולף על פני שש רשויות: תל אביב (מתחיל במסוף ארלוזורוב), רמת גן (כולל תחנות בפינת הרחובות כורזין, רזיאל והירדן), קריית אונו, גבעת שמואל (כולל שתי תחנות באוניברסיטת בר אילן), אור יהודה ויהוד-מונוסון. אגב, בתחנת רמת אפעל הקו יתפצל לשניים: שלוחה צפונית לאוניברסיטת בר אילן ולגבעת שמואל, ושלוחה דרומית לתל השומר וליהוד מונוסון. הקו כולו הינו קו עילי (ולא תת קרקעי) והתקציב המשוער לכלל עבודות הקמת הקו הוא 11 מיליון ש"ח. מבצעי הקו הם במשותף חברת CAF הספרדית וחברת שפיר הנדסה הישראלית. מועד עדכני מתוכנן להפעלה: 2027. לא סופי. בימים אלו אנו רואים בצומת עבודות נרחבות הכוללות העתקת ושיפוץ תשתיות מים, ביוב, ניקוז וחשמל באזור הצומת ובדרך רבין.

צומת אלוף שדה- רזיאל- רבין

מתברר שדרך אלוף שדה הולכת לשמש עורק תחבורה מסיבי בהרבה מזה הקיים היום. בעורק זה יוקמו שני קווי מסילה לדנקל (מזרחה ומערבה). הקווים סמוכים אחד לשני והם ינועו בצד הצפוני של הצייר (הצד הסמוך לרחוב טבנקין). בנוסף יכלול הצייר ארבעה נתיבי תחבורה רגילים (שניים מזרחה ושניים מערבה), שני נתיבי תחבורה ציבורית (נת"צ, אחד מזרחה ואחד מערבה) ושביל אופניים (דו סטרי). בשולי כל זה יהיו מדרכות משני צידי הדרך. ליוצאים מרח' הרצוג לדרך רבין ורוצים לפנות שמאלה לאלוף שדה (כיוון תל השומר) תהיה מנהרה שמאלה שתחסוך עמידה ברמזור שבצומת.

השאלה הגדולה אחרי תחילת הפעלת הקו תהיה שאלת הפקקים והגודש הנוסף בצומת יצחק רבין- אלוף שדה- רזיאל ובצומת כורזין נוכח הרכבות החולפות בתדירות ממוצעת של כל 4 דקות. החשש הוא שהתנועה מהשכונה לכיוון צומת אלוף שדה, כמו גם היציאה משכונת רמת חן יואטו באופן משמעותי, במיוחד בשעות הבוקר.

נקווה לטוב

משפחת גריצאי

"לא ידעתי לאיזה בית אני נכנס ומה יספרו לי, ויצאתי אחרי שעתיים עם המון מחשבות. עולם ומלואו בכל אדם ואדם. הקב"ה זימן לי פגישה לקראת חג השבועות..."

- אלדן מידן -

"עברנו תהליך גיור ארוך, כאשר הרב ניסים קרליץ לקח אחריות על המשפחה, על תהליך הלימוד והגיור. בשנת 1996 סיימנו את הגיור ועשינו ברית מילה, אצל הרב קרליץ. עם השנים הגיעה לארץ משפחתה של אשתי הראשונה ולאחר זמן מה, לאחר שדברים לא הסתדרו בינינו, הציעה הרב ניסים קרליץ להיפרד מאשתי הראשונה והתגרשנו. בינתיים המשכתי לעבוד במוסד אוהל שרה בבני ברק וסייעתי לילדים עם צרכים מיוחדים.

"בשנת 2007 הכרתי באמצעות שידוך את אשתי השנייה, רות. נולדו לנו עם השנים ארבעה ילדים. היות ואני כבר לא כל כך צעיר, ביקשתי להפחית את כמות השעות בעבודתי באוהל שרה לארבע שעות ביום, ובחצי היום השני עזרתי לאשתי...

עם השנים התחלתי ללמוד בכולל כל יום מ-10 ועד 13, וכמה ערבים בשבוע גם בערב". רות פרשה בפניי עולם שלם.

"עליתי לישראל

כילדה בת 14

במלחמת המפרץ

בשנת 1991. הגענו

מרוסיה הקומוניסטית

דרך טיסה לבודפשט,

ומשם בטיסת המשך

לישראל. זה היה

הלילה הראשון שבו

עירק ירתה טילי

סקאד על ישראל,

ובמקום לנחות

בישראל, המטוס

עשה אחורה פנה, וחזר לבודפשט. זאת קבלת

הפנים לה זכינו. רק למחרת נחתנו בישראל...

"השאלה הראשונה שהוריי שאלו הייתה

איפה הכי רחוק מהסקאדים? וכך הגענו

לאשקלון... כי שם לא ירו סקאדים. אחרי

שנה של התאקלמות, הוריי קנו דירה במקום

שלא יורים. איפה? בשדרות...

"אני נולדתי כאתאיסטית בת למשפחה לא

יהודית. הדבר היחידי שידעתי היה מהחינוך

של סבא וסבתא שלי מצד אימי, שמאד

אהבתי אותם. הם סיפרו לי שיש אלוקים

בשמיים. ויש חשבון וש"כל מעשיך בספר

נכתבים"... וצריך להיות עם יראת שמיים...

סבא הסביר שאלוקים רואה הכול. אי אפשר

להסתתר ושלכל אדם בסוף עושים חשבון.

מין סוג של מוסר אנושי.

"אבי החורג היה יהודי, והוא היה בעצם

"לכן, ארבעת הילדים הלכו ללמוד יהדות בבית הספר ליהדות באוקראינה, שפתח זאב חנין מאוניברסיטת בר אילן, זאת למרות שברור שאנחנו לא יהודים. "הגעתי לישראל בשנת 1993 עם ארבעה

מידי שבת, ארז מעלה את העולים לתורה... תוך כדי ההפסקות בקריאה הוא מסמן לי מרחוק, תבוא רגע. אני ניגש. וארז שואל, תגידי, יכול להיות שיש לך טעות בכרטיס

של העולה לתורה?

למה אתה חושב

כך? שאלתי. אברהם

בן אברהם ושרה? שם

האב והאם של הבעל

והאישה זהים?

כן, שמות ההורים

של שני בני הזוג זהים.

הם בני אברהם אבינו

ושרה אימנו...

לאורך השנים כבר

ביקרתי כמה משפחות

שהצטרפו לקהילה,

והם סיפרו לי קצת

עליהם, ואיך הכירו.

אבל שום דבר לא הכין

אותי לשעתיים בהן

ישבתי אצל משפחת

גריצאי... אברהם

סיפר בקצרה, מקמץ

בפרטים, העלה

נקודות ואנשים שפגש והשפיעו על חיי ועל

משפחתי, ורץ לאסוף את הילדים ממוסדות

החינוך השונים... ואז סיפרה לי רות את סיפורה

ואיך הכל מתחבר. שעתיים ישבתי מרותק.

יצאתי מהפגישה איתם עם המון מחשבות. על

ההתמודדות המורכבת של כל עולה שמתחיל

מחדש בארץ זרה. ועוד על כזה שעובר מהפך

אישי ונפשי. עולם שונה לגמרי מכל מה שהכיר

וגדל עליו. אולי לא בדיוק...

"נולדתי באוקראינה", מספר אברהם, "לא

יהודי. אין שום קשר ליהודים משום צד של

המשפחה. בגרתי והתגייסתי לצבא. שרתתי

3 שנים בחיל הים האוקראיני. לאחר הצבא

למדתי הוראת אגרוף במכללה לספורט

ועבדתי 10 שנים עם המורה שלי.

"עם השנים התחנתי ונולדו 4 ילדים. אשתי

הראשונה הייתה יהודייה מצד אביה.



צילום: אלבום פרטי

הרב קרליץ מסדר את הקידושין בחתונת אברהם ורות

ילדים, ובארץ נולדו עוד ארבעה... ותוך כדי קשוי הפרנסה והשפה, הכרתי בבני ברק את ד"ר כהאן החב"דניק. הרב קופרמן מרמת גן תמך בי וסייע לי להתגייס. כל המשפחה עברה תהליך גיור אצל הרב ניסים קרליץ ז"ל.

הרב קרליץ הקים בשנת תשכ"ח את בית דין צדק בני ברק בעידודו של הרב יעקב ישראל קנייבסקי. זהו בית הדין הפרטי הגדול בעולם והוא מונה עשרות דייןנים בכמה הרכבים. מתקיימים בו מספר דיני תורה ביום בנושאי אישות וממונות. בית הדין עוסק גם בגיורים, בענייני כשרות ובעניינים ציבוריים. הרב קרליץ עמד בראשות בית הדין עד אייר תשע"ב (2012).

כפולה. גם לגיור וגם לחתונה. היה חשוב לרב ניסים קרליץ שהגיור יהיה כהלכה. קיבלתי באהבה את הגיור הנוסף שהרב קרליץ עשה לי. וכך זכינו שהסנדק של שני הבנים דוד ויעקב, יהיה הרב קרליץ.

"הקב"ה המשיך להעמיד אותי בניסיונות החיים. למרות כל התחזיות של הרופאים, עמדתי על רגלי ונכנסתי להריון ראשון עם דוד בני. ההריון היה בסיכון גבוה ולמרות הכל התקדם בצורה יפה וטובה. הלכנו לרב קרליץ לקבל ברכה. היה לנו מאד חשוב ללדת בלידה רגילה ולעשות פדיון הבן. הרב קרליץ ברך אותנו והפנה אותנו למנהל מחלקת ילדות במעיניי הישועה, אל ד"ר בני חן. הבאנו את כל המסמכים על הניתוחים והנכות שעברתי, על התאונה והשיתוק. הרופא, לאחר שבחן את כל ערמת המסמכים הגדולה שהבאנו, החליט להיענות לבקשתי שאלד בלידה רגילה, כאשר מנגד, הכינו את הכול גם למצב שאאלץ לעבור ניתוח קיסרי. בעזרת ה' יתברך, ילדתי בלידה רגילה ועשינו פדיון הבן, כפי שברך אותנו הרב ניסים קרליץ. הרב ניסים קרליץ, שנפטר ב-2019, היה דמות מאד מעורבת וחשובה בגיור ובחיי הנישואין והמשפחה שלנו. "בלידות הבאות היו סיבוכים מסיבוכים שונים, וכבר ילדתי בקיסרי. הקב"ה תמיד שמר עליי והציל אותי. אחרי שלוש לידות החליטו הרופאים שאסור לי להיכנס להריון לפחות לשנתיים. אחרי שנתיים נכנסתי להריון עם בתי נעמי. זה כבר היה הריון עם ניתוח קיסרי מתוכנן, ועקב מצב

הרחם, במעקב צמוד. הייתי בשמירת היריון לאורך כל ההיריון. נעמי היום בת 5 וברוך ה' יש לנו נחת מכל הארבעה. היום אני בעיקר בבית עם הילדים או יוצאת ללמוד.

"עם השנים", מספרת רות, "אחי (שאינו יהודי) התחתן עם לא יהודיה ונולדו להם שני ילדים. זכינו ללוות אותם בתהליך הגיור שלהם ולהיות המשפחה המאמצת והמלווה שלהם. והם סיימו את הגיור ברבנות וגרים כיום בשדרות. לא הרחק מבית הוריי..." רות סיפרה לי שהסיפור של אברהם מרגש לא פחות משלה והוא לא סיפר אותו כמו שראוי היה שתשמעו אותו...

לא ידעתי לאיזה בית אני נכנס ומה יספרו לי, ויצאתי אחרי ששתיים עם המון מחשבות. עולם ומלואו בכל אדם ואדם. הקב"ה זימן לי פגישה לקראת חג השבועות...

וכך בגיל 25, התגיירתי ברבנות בתל אביב. "הרגשתי בתהליך הגיור כמו אדם צמא למים, לדעת, ללמוד. עברתי את הגיור מאד מהר. באופוריה. זכיתי להתגייר. הייתי מאושרת... "המון מחשבות היו לי בתהליך הגיור. פתאום הבנתי שאם המשיח יבוא לפני שאסיים את הגיור, אני אתקע. אהיה בבעיה. ובעצם אני צריכה להתפלל שהמשיח לא יבוא, עד שאסיים את הגיור... כלומר, פתאום אני נגד היהודים ונגד המשיח... או שאני בעד בוא המשיח ושיהיה טוב לכל היהודים?

"אחרי שהתגיירתי, הלכתי ללמוד במדרשה בתל אביב - מדרשת אביב של הציבור הציוני דתי. למדתי אצל הרב מרדכי דיאמנט שהיה רב בישיבת רמת



צילום: אלבום פרטי

אברהם ורות עם ארבעת ילדיהם

גן, שיעורים בפסיכולוגיה תורנית. פתאום כל מה שלמדתי בלימודי הפסיכולוגיה בעבר, הסתדר לי נכון בראש. פתאום הכול היה אחר. כבוד האדם קודם לדיאגנוזה.

"התחלתי לצאת לשידוכים. שום דבר לא הלך לי. הרב אליעזר שלימד אותי לגיור היה רב חרדי. גם לאחר הגיור נשארת איתו בקשר. היה לי עם מי להתייעץ. את מי לשאול.

"הרב שעבד באוהל שרה בבני ברק כמורה לחינוך מיוחד, הכיר ביני לבין בעלי אברהם. "הכרנו בראש חודש אדר בשנת 2007, ובערב שבועות של אותה שנה, לאחר מספר חודשים, התחתנו. זה היה ממש סיעתא דשמיא. כבר בפעם הראשונה שנפגשנו היה ברור לשנינו, שנועדנו זו לזה. הרב ניסים קרליץ חיתן אותנו ודרש שאעבור מחדש את הטבילה לגיור. וכך הטבילה לפני החתונה הייתה בעלת משמעות

הקשר והסיבה לבואנו לישראל. "למדתי בבית ספר חילוני באשקלון. בית ספר של פעם. אז עוד לימדו בו תנ"ך. "הייתי בפנימייה, וביקשתי להשתחרר לבוא הביתה לכבוד ראש השנה הלועזי, לחגוג כמו ברוסיה הקומוניסטית. המדריך, שהיה חילוני, מיד ענה לי: לא. פה בישראל חוגגים רק את החגים היהודיים. וזאת למרות שהפנימייה הייתה חילונית לגמרי.

"גמרתי תיכון בכפר סילבר בתכנית מיוחדת לעולים חדשים. סיימתי עם תעודת בגרות מלאה במקצועות כימיה ופיזיקה. המבחנים בעברית היו קשים מאד. לאחר התיכון התגייסתי לחיל האוויר ושרתתי כפקידת מבצעים בטייסת בחצרים. לקראת

סוף השרות הצבאי עברתי תאונה קשה. עמוד השדרה נשבר במספר חוליות, ואני, נערה צעירה בת 20, נותרתי משותקת ונכה. שלושה חודשים שכבתי מבלי יכולת לזוז בבית החולים, כאשר כל כמה שעות הופכים אותי מצד לצד על מנת למנוע פצעי לחץ.

"הרופאים אמרו שלעולם לא אלך ולא אוכל ללדת ילדים... במצב הפיזי הזה, הדרך היחידה לשרוד ולהרגיש שאני עוד בחיים, הייתה לפתח את הצד הנפשי הרוחני. התחלתי לחשוב על רבדים אחרים של החיים ועל הקב"ה, על הניסיון הקשה שהוא מעמיד אותי... מה המטרה שלי בעולם. הרגשתי שהקב"ה מנסה לכוון אותי. לפנות למקום אחר. לא כוחי ועוצם ידי... מנערה שחשבה שהיא חכמה וכל העולם

בכף ידה, הגעתי למצב שאין לי כוח. אין לי כלום. אבל יש לי כוח אחר - כוח החיים. "אחרי חצי שנה בבית החולים השתחררתי ורציתי להתגייר. היה לי קונפליקט אישי. חשבתי שהקב"ה מנע ממני את הבחירה. כאילו הוא מכריח אותי להתגייר. ויצר הרע דחף אותי לחכות ולא להתגייר. לא הייתי בטוחה בעצמי... לקח לי עוד הרבה זמן עד שהחלטתי. "התחלתי ללמוד פסיכולוגיה. מאד רציתי להבין את נפש האדם. גם בשביל עצמי וגם בשביל להתפתח. הקב"ה נתן לי עוד שיעור לחיים. תוך כדי לימודי הפסיכולוגיה, נכנסתי לדיכאון. אמרתי לעצמי שבעצם כל אדם חולה במחלה כזו או אחרת... רק שחלק מאובחנים - קיבלו דיאגנוזה וחלק עדיין לא... הבנתי שאני שוב הולכת לאיבוד... ואז החלטתי להתגייר. הבנתי שרק באמצעות הגיור אגיע לאמת שלי.



רשם של זריאות

עם

ד"ר יהודית קרול

חיסונים

עמנו טור חדש, בנושא בריאות הציבור, שאותו כותבת חברתנו ד"ר יהודית קרול. הפעם היא מראיינת את מנהל היחידה הארצית למניעת זיהומים במשרד הבריאות, פרופ' מיטשל שוואבר, בנושא מתן חיסונים לילדים ובכלל.

בקשת לראיין את פרופ' שוואבר בעקבות מקרה של שיתוק ילדים בסוף 2022, שהיה ניתן למונעו אילו הילד היה מתחסן. פרופ' שוואבר יציג לפנינו חומר למחשבה על חיסונים בימינו.

מה הם חיסונים וכיצד הם פועלים?

חיסון מיועד למנוע מחלה. ניתן לחלק את החיסונים לשני סוגים: סביל ופעיל. בחיסון סביל נותנים לאדם נוגדנים מוכנים לאחר חשיפה, כדי למנוע הדבקה בטווח המיידי.

בחיסון פעיל (חי מוחלש או לא חי) נותנים חומר שמגרה את המערכת החיסונית של האדם לייצר נוגדנים. נוגדנים הם חלבונים שנוצרים במערכת החיסונית של הגוף ומיועדים להגן בפני הדבקה במקרה של חשיפה למחולל הזיהום (נגיף או חיידק).

חיסון סביל פועל בטווח הקצר והמיידי. חיסון פעיל פועל לטווח היותר ארוך.

דוגמא לשימוש בחיסון פעיל וסביל למניעת מחלה - צהבת B:

כל תינוק בישראל מקבל חיסון פעיל (לא חי) נגד נגיף הצהבת B. המטרה היא לגרות את המערכת החיסונית על מנת להגן נגד צהבת B במקרה של חשיפה. אבל

אם אדם נחשף לצהבת B כשאינו מחוסן מראש, למשל, מישוהו שלא חוסן בילדות וכעת נדקר ממחט נגועה ועלול לחלות, הוא צריך גם חיסון סביל כדי למנוע הדבקה בטווח המיידי. אז בנוסף לחיסון הפעיל הוא יקבל חיסון סביל המכיל נוגדנים מוכנים נגד צהבת B.

דוגמא לחיסון חי מוחלש:

חיסון חי מוחלש ניתן לדוגמא נגד חצבת, חזרת, אדמת ואבעבועות רוח. יוצרים במעבדה נגיף מוחלש ומזריקים אותו לאדם על מנת שהמערכת החיסונית של הגוף תפתח נוגדנים נגד המחלה במקרה והאדם יחשף למחולל הזיהום.

האם יש סכנה להידבק במחלה מחיסונים חיים מוחלשים?

ככלל התשובה היא לא, כאשר המערכת החיסונית בריאה. כאשר יש דיכוי חיסוני, לא נותנים חיסונים חיים. גם בהריון לא נותנים חיסונים חיים, בגלל סכנה תיאורטית לעובר המתפתח. לכן, למשל, לא נותנים חיסון אדמת לאישה בהריון (למרות שהסיכון נמוך).

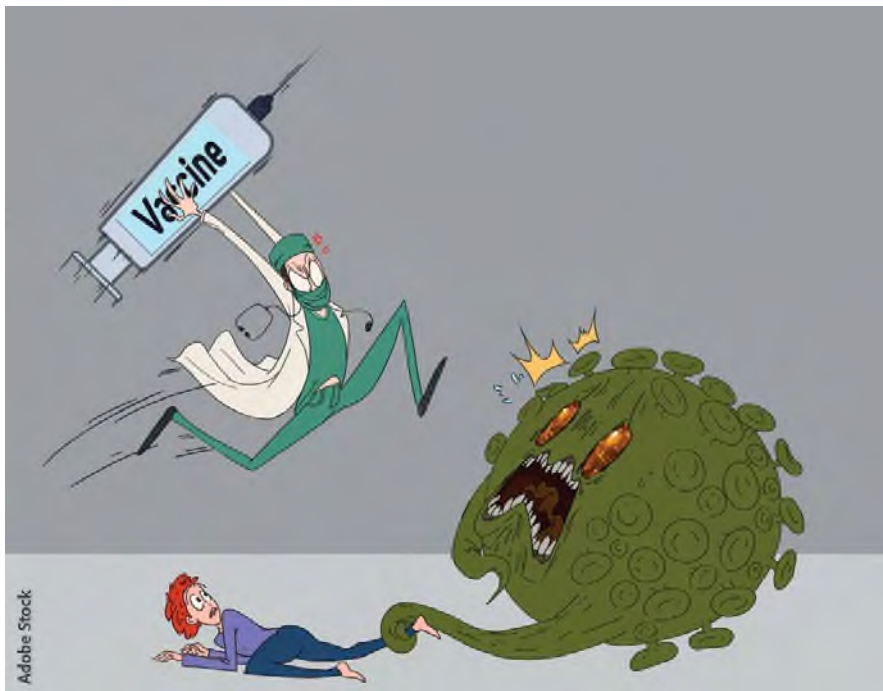
מוחלש לשפעת - שניתן כתרסיס לאף). חיסונים לא חיים לא יכולים לגרום להדבקה במחלה.

מה עם חיסוני mRNA נגד קורונה - חיסונים חיים, או לא?

חיסוני mRNA נגד קורונה גם הם דוגמאות לחיסון לא חי. מזריקים חומר גנטי מסוג mRNA שנכנס לתא האדם ומקדם אותו ליצור חלבון של הנגיף, אבל לא את הנגיף כולו. חלבון זה מגרה את מערכת החיסון ליצור נוגדנים ומרכיבים נוספים של תגובה אימונית נגד נגיף הקורונה, שמיועדים להגן עלינו במקרה של חשיפה - הן מפני הדבקה והן מפני מחלה קשה במקרה שבכל זאת נדבקים. החיסון לא יכול לגרום למחלת קורונה, ולא משנה את הקוד הגנטי של תאי האדם.

האם מדובר בחיסון שאושר לשימוש מהר מדי, ללא בדיקות מספקות?

אמנם מדובר היה בחיסונים חדשים, אבל הטכנולוגיה של חיסוני mRNA



כבר הייתה מוכרת לנו כ-10 שנים קודם המגפה. כמו-כן, משום שהיה מדובר במגפה עולמית, הרבה מאוד מידע נאסף בזמן מאוד קצר אודות המון אנשים, והיה גם שיתוף פעולה מרשים ביותר בין חוקרים בכל העולם, מה שאפשר הסקת מסקנות רבות על בטיחות ויעילות החיסונים בפרק זמן מאוד קצר.

דוגמאות לחיסונים לא חיים:

אלה יכולים להיות מורכבים מנגיף מומת או מנוטרל, מחלקי נגיף או חיידק, או אף מרעל מנוטרל של חיידק. דוגמאות לחיסונים לא חיים: חיסוני פנאומוקוק (מחולל של דלקת ריאות ודלקת אוזניים), חיסון טטנוס, חיסון שפעת (שניתן בזריקה; יש גם חיסון חי



בקי באומל פינת המתכון בקהילה



עוגה מרשימה, שלוקחת רק 10 דקות להכין (אל תגלו לאורחים).

עוגת גבינה

מצרכים

חבילת פתי בר
חבילת אינסטנט פודינג וניל
מיכל שמנת מתוקה 250 מ"ל
250 גרם גבינה לבנה (מה שאתם אוהבים)
חבילת תותים
תבנית לעוגה עגולה קוטר 24 ס"מ או
מרובעת בגודל 22 ס"מ
נייר אפיה
שקף לעוגות (אופציונלי)

אופן הכנה

- * לשטוף ולפרוס את התותים לפרוסות עגולות (לרוחב, ולא לאורך) בגובה כ-3 מ"מ.
- * להניח נייר אפיה בתחתית התבנית, ולצפות את הדפנות ברצועות נייר אפיה, או שקף לעוגות, אם יש.
- * בקערה, להקציף שמנת מתוקה עם פודינג וניל, ולקפל פנימה את הגבינה הלבנה.
- * לסדר את התותים על נייר האפיה בתחתית התבנית. למרוח שכבה של תערובת הגבינה על שכבת התותים, ולסדר מעל שכבה של ביסקוויטים.
- * ושוב לסדר שכבות של תותים, תערובת גבינה וביסקוויטים עד למילוי התבנית.
- * להקפיא ל-4 שעות לפחות (עדיף ללילה).
- * להוציא מהמקפיא ולחלץ בזהירות. להניח על צלחת הגשה ולהעביר למקרר למשך 4 שעות לפחות לפני ההגשה.

בתאבון וחג שמח!

למרות החיסון, כי החיסון לא 100% יעיל במניעת הדבקה (אך גם מספק הגנה בפני מחלה קשה למי שהתחסן ובכל זאת נדבק). יש גם אפשרות שהמחלה שהייתה לך לאחר החיסון לא הייתה שפעת אלא מחלת חורף אחרת.

האם יש קשר בין חיסונים לאוטיזם?

לא. היה מאמר בעיתון רפואי ידוע בשנות ה-80 שטען לקשר, אך המידע עליו המאמר היה מבוסס הוכח כשקר, הפרסום בוטל ע"י העיתון, והמחבר איבד את רישיונו לעסוק ברפואה. אין כל בסיס מדעי לטענה שיש קשר בין חיסונים לאוטיזם.

מה זה חסינות עדר?

אם מספיק אנשים באוכלוסייה מחוסנים, חלה הגנה לכלל האוכלוסייה מפני הדבקה במחלה: מצב זה מכונה חסינות עדר. האוכלוסייה ככלל מוגנת כי מצטמצם מספר ההזדמנויות להעברת המחלה בין אנשים, משום שמסה קריטית של האוכלוסייה מחוסנת. אחוז האוכלוסייה הנדרש לחיסון כדי להשיג חסינות עדר תלוי במחולל.

מהי לדעתך האחראיות של הפרט להתחסן? האם זו אחראיות קבוצתית או ענין פרטי?

את האחראיות להתחסן ניתן לחלק לשני מישורים:

1. אחראיות כלפי עצמנו להיות בריאים - בדומה לאחראיותנו לנהל אורח חיים בריא ולנקוט צעדים כדי למנוע מחלות לב, יתר לחץ דם, סכרת וסרטן.
2. אחראיות כלפי האחר:
 - א. היחיד: לא להדביק בן משפחה, שכן, קולגה, אנשים מדוכאי חיסון או בעלי גורמי סיכון אחרים, כולל אלה בסיכון למחלה קשה ואפילו לתמותה. ככל שאנחנו מוגנים, אנו מגנים על אלה שאיתם אנו באים במגע.
 - ב. כלל החברה: לא לבזבז את משאבי הכלל; כלומר, למנוע את הצורך באובדן ימי עבודה בשל מחלה ובקבלת טיפול רפואי למחלה שניתן היה למנועה.

לסיום, מדגיש פרופ' שוואבר, יש לזכור כי לפני שחיסון מאושר במדינת ישראל הוא עובר בדיקה קפדנית ע"י מומחים רבים, כולל עיון במידע שהצטבר לגביו, על-מנת לוודא שהחיסון: בטיחותי, יעיל ונחוץ. ■

למה אנו נדרשים לחזור על אותם חיסונים פעם אחר פעם?

יש חיסונים שמספקים הגנה טובה לכל החיים, למשל חיסון חצבת, אך יש חיסונים אחרים שרמת החסינות שהם מספקים דועכת כעבור זמן, הן בשל תכונות החיסון, והן - לפעמים - בשל שינויים אבולוציוניים בנגיף לאורך זמן (למשל, שפעת ונגיף הקורונה). במצב של דעיכת חסינות, יש לפעמים צורך במנת דחף, או בשינוי החיסון.

ומה עם חיסונים נגד שיתוק ילדים (פוליו)?

ישנם שני חיסונים פעילים: חיסון מומת וחיסון חי מוחלש. החיסון המומת ניתן בזריקה ומגן בפני מחלה במקרה של חשיפה, אך לא מונע הדבקה ונשאות לא-תסמינית של הנגיף במערכת העיכול. החיסון החי המוחלש ניתן דרך הפה ומגרה תגובה אימונית שמונעת הדבקה במקרה של חשיפה. אולם היו מקרים של מחלת פוליו שהתפתחה כתוצאה מחיסון חי. לכן במדינות בהן הפוליו הוכחד, הפסיקו לתת את החיסון החי.

למה במדינת ישראל נותנים חיסון חי?

אמנם פוליו הוכחד בישראל בעבר, אך לא אצל המדינות השכנות שלנו. ב-2013 התגלה בדרום הארץ פוליו שנכנס דרך מצרים. הנגיף התגלה בביוב, סימן להימצאותו בדרכי העיכול של התושבים. מהר מאוד התפשט ברחבי הארץ - אך בשל שיעור התחסנות גבוה מאוד באוכלוסייה לא היתה תחלואה. אולם הנגיף התפשט בכל זאת, משום שהילדים הקטנים היו מחוסנים בחיסון המומת בלבד, שלא מנע התפשטות. הוחלט אז - בעצה אחת עם ארגון הבריאות העולמי - להחזיר חיסון חי בישראל כדי למנוע הדבקה. מקפידים לתת לתינוקות חיסון מומת לפני שנותנים את החיסון החי, להגן בפני התפתחות מחלת פוליו בעקבות החיסון החי. בשנה שעברה היה בישראל מקרה של פוליו עם שיתוק, ומשרד הבריאות החל בקמפיין להעלאת שיעור ההתחסנות בקרב הילדים.

אמרת שאי אפשר לחלות במחלה מחיסון לא חי, ושחיסון שפעת (בזריקה) לא חי. אז למה יש אנשים שטוענים שחלו בשפעת מהחיסון?

מה שאמרת הוא נכון: אי אפשר להידבק במחלה מחיסון לא חי. אז אם קיבלת חיסון שפעת (מוזרק) ואחר כך חלת בשפעת - לא נדבקת מהחיסון. יש אפשרות שנדבקת

בטקס יום הזיכרון המסורתי של הקהילה נשא דברים הפעם אל"מ אלון גלרט. את דבריו ייחד לנופלים מבני קהילתנו, ספי שאומן ואוריה בר-שלום ז"ל

- אל"מ אלון גלרט -



צילום מסך מתוך הסרט: מבט שני - 30 שנה למלחמת לבנון - אמת מן הקבר

בחודש אוקטובר 1980 סיימתי השלמה חיילית של קורס קציני שריון ונשלחתי כמ"מ צעיר לגדוד שריון שאך עזב את סיני ועבר אל מקום שכוח אל בצפון בקעת הירדן שנקרא חמם אלמליח. מפקד הגדוד היה סגן אלוף ספי שאומן. ספי היה בן הקהילה הזו, סיפורו מהווה השראה לכולנו וחשבתי להרחיב בו מאחר ואין כמותו לייצג את היום הנשגב הזה. שמי אלון גלרט, אני עורך דין במקצועי, ובשרירות הצבאי שלי הגעתי לתפקיד מ"פ בגדוד 433, תפקיד מג"ד שריון במילואים, מפקד נפה בפיקוד העורף, והיום אני עדיין עושה מילואים בתפקיד מסביר פיקוד העורף בערוץ 13. אני מבקש להודות לכם ולגדי פרישטיק על ההזמנה המרגשת לשאת דברים בטקס חשוב ומיוחד זה. במהלך השנים שמעתי לא מעט על קהילת גבורת מרדכי שנקראת על שמו של מרדכי ינאי ז"ל שנהרג במלחמת יום כיפור, על בניה וגם על חלליה. כאשר הגעתי לגדוד כמ"מ צעיר נקראתי למפקד הגדוד. אומרים שהמפגש הראשון, הרושם הראשוני, הוא אחד המרכיבים העיקריים בתפיסה הכללית על אותו אדם. אני יכול להעיד ממרחק של מעל 40 שנה שבשניות ספורות ניתן היה ללמוד על שלל תכונותיו המיוחדות של ספי. החוכמה שניבטה מפניו, ההקפדה על כל פרט, אותה ניתן היה לראות ממראהו ומלבושו המוקפד ואפילו מהשפם המטופח אותו גידל, וגם על טוב ליבו שקרן מפניו המאירות.

במפגש הבא שלי עם ספי גיליתי למזלי שהרושם הראשון היה נכון. איתרע מזלי ובסוף השבוע הראשון נשארתי בבסיס, והתברר שזה היה גם תורו של המג"ד להישאר שבת. ביום שישי אחר הצהריים קראו לי לשחק כדורסל במגרש שנבנה בבסיס, ולהפתעתי גיליתי שגם ספי משחק. לא עברו דקות ספורות של משחק קשוח והמרפק שלי פגש בטעות את פניו של ספי המג"ד. איך נאמר בעדינות - כניסה יותר רעה לגדוד לא יכולה להיות. ואולם, ספי, אחרי שהתאושש מהמרפק שנחת בפניו וראה את פני הדי מבוהלות ניגש אלי, הניח יד על כתפי, והרגיע אותי שלא קרה שום דבר, זה חלק מהמשחק והכל בסדר. ואכן כך היה. תפקיד מפקד הגדוד הוא אחד החשובים והמכריעים ביותר ביחידות הלוחמות. מצד

ספי היה יחיד ומיוחד. לספי היו כל התכונות שמנתי, ולמעלה מכך. ספי היה חכם מאוד אבל לא יהיר, ספי היה מקצועי וקפדן - אבל ידע להבחין בין עיקר וטפל, ספי היה מנהיג ברמ"ח אבריו - אבל ידע להשאיר מקום למפקדי הפלוגות, ספי ידע להעמיד רף גבוה אבל לעולם דרש קודם כל מעצמו ונתן דוגמא אישית. ומעבר לכל אלה לספי היתה תכונה נוספת וחשובה: הוא היה בן אדם, במובן הרחב ביותר של המילה. הדאגה לחיילים, לבריאותם לרווחתם, למצוקותיהם היתה תמיד בראש מעייניו. לא היה עניין קטן כגדול שנגע לחייל בגדוד שלא זכה לתשומת

אחד המג"ד נמצא ברובד הגבוה ביותר של הדרג הלוחם, הוא החייל הבכיר ביותר שחלק מתפקידו הוא להשתתף בקרב ומצד שני הוא חלק מהדרג שקובע את המשימות ודרכי הפעולה. נערכו לא מעט מחקרים ונכתבו לא מעט מאמרים על התכונות המאפיינות והנדרשות למפקד האידיאלי. מנהיגות, חוכמה, מקצועיות, דוגמה אישית, ביטחון עצמי, עמידה בלחץ, חריצות ומסירות, אומץ לב, יכולת אלתור ויצירת אמון. נדמה לי שקשה עד בלתי אפשרי למצוא בן אנוש שיחזיק בכל התכונות האלה או אפילו ברובן המכריע.

צילום מסך מתוך הסרט: מבט שני - 30 שנה למלחמת לבנון - אמת מן הקבר



"...ספי קנה להורים שלי מתנה שעון מטוטלת ליום הנישואין שלהם. וקרה דבר מאוד מוזר. ספי נפל ב-9.6 בשעה 07:40. אותו שעון שנתן להורים שלי מתנה, שתלוי על הקיר עד היום הזה, פסק מלכת ב-9.6 ב-07:40..."

דבריה של רבקה ודמני, אחותו של ספי שאומן, מתוך הסרט: מבט שני - 30 שנה למלחמת לבנון - אמת מן הקבר

ליבו עד שנמצא לו מענה. אני זוכר כאילו זה היה אתמול מקרה שבו חייל היה במצוקה ופנה אלי - חשבתי שמדובר בעניין משמעותי והפרעתי לספי בשיבת מטה-מ"פיים שהיא קודש הקודשים של הגדוד. למרות שהייתי מ"מ צעיר (ובדיעבד זה לא היה כ"כ דרמטי) ספי הפסיק את הישיבה, הקשיב לי, דאג למצוא פתרון ורק לאחר מכן חידש את הישיבה.

במהלך השנים הרבות ששירתתי בסדיר ובמילואים פגשתי הרבה מפקדי גדודים, בין כפקוד ובין כמפקד, חלקם היו טובים, אחדים מהם היו מצוינים - אני יכול להעיד ללא היסוס שמכולם מפקד הגדוד שהיה בעיני הטוב מכולם והשאיר את חותמו היה ספי. גדוד 433 עליו פיקד ספי היה בצלמו ובדמותו. בימים אלה - כאשר יש מי שמבחינים בין אשכנזים וספרדים, דתיים וחילוניים, ימנים ושמאלנים - אני נזכר בגדוד. המג"ד היה ספי שאומן והסמג"ד מנשה שגיב, המ"פיים היו רועי הכטלינגר ומשה ועקנין, המ"מים היו איזי הולדשטיין וחיים בכר, אלון גלרט ומישל גנים, יריב מליק ז"ל ויגאל עדוי ז"ל, ובין המט"קים גם אחד בשם דודי אמסלם. בגדוד היו פלוגות רגילות וגם פלוגת הסדר. הגדוד, שקציניו וחייליו היו מכל קצוות הארץ ומכל הרבדים של החברה הישראלית, פעל כישות אחת, בחברות, בשיתוף פעולה, והכי חשוב: באחדות מטרה. הגדוד היה פסיפס שמורכב מהרבה חלקים שונים האחד מן השני, אך השלם היה רב מסך חלקיו ותיפקד באופן מושלם.

הוריי, מיכאל וזרה זכרונם לברכה, כמו גם הוריו המנוחים של ספי, היו ניצולי שואה, ואמי גם היא כמו הוריו של ספי גורשה לקפריסין על ידי הבריטים עת עלתה לארץ. נדמה לי שלא אגזים אם אומר שהמינימום שאנחנו חייבים להורים של ספי, להורים שלי ולהורים של כולנו, שהחברה בישראל תחזור ותהיה כמו גדוד 433 תחת פיקודו של ספי - ישות אחת מאוחדת, עם אחדות מטרה וערכים משותפים.

הפגישה האחרונה שלי עם ספי היתה ביום 8 ביוני 1982 בשעות אחר הצהריים. עמדותי בצד הדרך עם הפלוגה שלי מגדוד 433, בציר המרכזי בו פעל צה"ל ממש לפני הפנייה לג'זין, וראיתי את טנק המג"ד של גדוד 196. כמובן שטיפסתי מיד על הטנק כדי לפגוש את ספי. ספי היה חביב כהרגלו, שאל בשלומי ובשלום הגדוד והקירן ביטחון. דקות ספורות לאחר מכן פנה הגדוד בראשותו ימינה לכיוון ג'זין מרחק קילומטר, שם חיכה כוח סורי גדול שכלל גדוד שריון וגדודי קומנדו. בקרב שהתנהל בג'זין בנחיתות משמעותית מבחינת תוואי השטח, הצליח

הגדוד של ספי להשמיד את גדוד השריון הסורי, לפגוע בחיילי הקומנדו ולכבוש את ג'זין. הקרב בג'זין שהיה יום אחד לפני הקרב בו נהרג ספי, אינו נמנה עם הקרבות הידועים במלחמת שלום הגליל ובכלל. אולי משום הצלחתו, אולי משום שמרבית המפקדים הבכירים שנטלו בו חלק, ספי המג"ד וצור מאור ואבי גבעתי המ"פיים נהרגו. לטעמי



צילום: אלדן מידן

טקס ערב יום הזיכרון ברחבת בית הכנסת 2023

אלוף, או אולי אפילו למעלה מזה. האם ספי היה ממלא תפקיד חשוב בתחום החינוך, או אולי אפילו מגיע להנהגה בישראל. לצערנו לא זכינו לראות זאת, וכנראה האובדן הוא לא רק של משפחתו של ספי אלא גם של כולנו. בערב של אותו יום בו הגדוד של ספי כבש את ג'זין ועל אותו ציר ממנו פנה ספי לג'זין, במרחק של כמה עשרות קילומטרים צפונה, נעה שיירה ארוכה של מאות כלים משוריינים מחטיבה 500 ויחידות נוספות שנלוו אליה לכיוון כביש בירות-דמשק. השיירה נעה על גבי ציר ארוך, צר ומפותל. את השיירה הארוכה הוביל מ"מ צעיר ואמיץ שמקום מגוריו היה בשכונה זו - סגן משנה אוריה בר שלום.

הובלת יחידה כטנק מוביל במלחמה דורשת אומץ, להובלת יחידה בציר הררי נדרש אומץ לב רב, ועל מנת להוביל בציר הררי כטנק ראשון, בלילה אפל, לא די באומץ לב, אלא נדרשת גבורה של ממש. על אף שכאשר ניתנה הפקודה לנוע בלילה בידיעה שאפשר והאויב נמצא ומסתתר אי שם מאחורי כל עיקול בדרך, אוריה לא היסס ולא פיקפק ונע ראשון על הכביש עד אשר נתקל בטנקים הסורים עליהם ירה תוך כדי תנועה, עד אשר קרה הגרוע מכל.

המעט שנוכל לזכרם של ספי, אוריה ויתר הנופלים הוא לזכור אותם ולדאוג לכך שקורבנם לא יהיה לשוא.

תהיה נשמתם צרורה בצרור החיים

מדובר באחד מקרבות השריון המרשימים ביותר. מעט קרבות התקיימו בשטח הררי בתנאים כה מורכבים, בציר אחד, כאשר טנק אחד מוביל, אחריו שיירה ללא יכולת



אוריה בר שלום בשירות הצבאי צילום: אלבום פרטי

תמרון, ובכל עיקול ממתין טנק סורי. גדוד 196 בניצוחו של ספי ניצח בקרב הקשה הזה שמעטים הגדודים שהיו יכולים לו.

מידי שנה לקראת יום הזיכרון עולים וצפים שמות רבים של נופלים והסיפור האישי

היחיד במשפטי נירנברג. הדס קלדרון, ממחברי ההצגה ונכדתו של סוצקבר, כיבדה אותנו בנוכחותה והשיבה על שאלות בסוף ההצגה.

אירועים בקהילה

פסח

לקראת פסח התקיימו שני אירועים: בר"ח ניסן נערך ערב נשים של תפילה, חברות ואחוזה עם הזמרת היוצרת טל בריל והמשוררת והשחקנית עידית ליכטנפלד.

בסמוך לחג התקיים שיעור של הרב יובל שרלו, ראש ישיבת אורות שואל וחבר בארגון רבני צהר ובפורום תקנה, שלימד על דרכים שונות - ודרכו שלו - ליישם את "זכר ליציאת מצרים".

חנוכה

במוצאי שבת של חנוכה התכנסנו למלווה מלכה - שירים, פיוטים וסיפורים בהנחיית אורי וייל בעקבות חנוכה בטבע, בהיסטוריה ובנפש.

עשרה בטבת

בערב עשרה בטבת זכינו לצפות בהצגת יחיד, "העד", בכיכובו של מיכאל הנגבי על חייו של אברהם סוצקבר, העד היהודי

הושענא רבה

בהושענא רבה התכנסו בסוכת בית הכנסת תלמידי כיתה ז' באמ"ת בר אילן ללימוד עם הרב מתן וולמן.

סיום מסכת כתובות

במסגרת סיום מסכת כתובות התקיימה הרצאתו של הרב יגאל לוינשטיין בנושא "הסיבה לערעור התא המשפחתי ודרכי התמודדות".

הצילומים באדיבות חברי הקהילה. תודה לכל חברי הקהילה על התמונות הרבות ששלחו למערכת!



מיכאל הנגבי בהצגת "העד"



הרב מתן וולמן עם תלמידיו בבסוכה



לקראת הפסח - ערב נשים של תפילה



חנוכה עם מלווה מלכה - שירים, פיוטים וסיפורים

יום השואה

בין שואה לתקומה אירחנו את פרופ' נעמה גליל מאגף ההנצחה וקשרי קהילה ביד ושם להרצאה מרתקת על מרד גטו ורשה לאור מחקרים חדשים שנערכו בנושא בשנים האחרונות.

יום הזיכרון

בערב יום הזיכרון התקיים, כמדי שנה, טקס הזיכרון הקהילתי לחללי מערכות ישראל ובתוכם חללי קהילת גבורת מרדכי. הדובר האורח השנה היה אל"מ במיל. עו"ד אלון גלרט, שאת דבריו אנו מביאים בגיליון זה. את יום הזיכרון חתם סיום לימוד משניות בסדר נזיקין, לעילוי

נשמות הנופלים, שארגן ליאור עובד.

יום העצמאות

בליל יום העצמאות התכנסנו לתפילה חגיגית עם החזן שכבר כמעט הפך לבן בית, ר' אברהם יעקב טיילור. לאחר התפילה התקיימה התוועדות ליום העצמאות, בליווי כיבוד קל ושתייה לחיים. בבוקר יום העצמאות התקיימו אחרי התפילה שני שיעורים ברוח היום, מפי הרב אברהם וסרמן והרב עמירם סבן.

ל"ג בעומר

בערב ל"ג בעומר הגיעו ילדי קהילה (לא רק!) לחגוג מסביב למדורה אקולוגית עם כיבוד שווה וסדנת ג'אגלינג. היה אשש!!

החל מחודש טבת מתקיים בבית הכנסת בכל יום חמישי יום לימוד פתוח לציבור, המכונה "יום high" (כי הוא ביום ה'). בית המדרש פתוח רוב שעות היום לכל המעוניין ללמוד לבד או בחברותא. בנוסף מתקיימים בערב שיעורים - הרב עמירם סבן על פרשת השבוע מייד לאחר ערבית, ואחריו צביקי הירש בספר התניא (בליווי "חמין" של ליל שיש" וכיבוד נוסף!). אחת לשבועיים מעביר הרב וסרמן שיעור בסוגיות למדניות בתלמוד. בשלב זה הפרויקט "בהרצה", ומקומים שיותר ויותר אנשים מהקהילה והסביבה יצטרפו אליו. את הפרויקט המבורך יזם רב קהילה, הרב אברהם וסרמן, שישמח לקבל הצעות כיצד לגוון ולהוסיף ליום מיוחד זה.



פרופ' נעמה גליל בהרצאתה על מרד גטו ורשה



סיום יום הזיכרון



תפילה חגיגית של יום העצמאות



הדלקת מדורת ל"ג בעומר

בין עצב לשמחה מאת ליאל סימן טוב כיתה ז

הגשם פסק,
הקיץ נכנס,
הפרחים יצמחו,
והשמש תזרח,
מזכיר את החופש
שגם הוא קרב ובא.
זמן מצוין לתת לנפש מנוחה.

בספירת העומר, אנו עצובים ולא סתם!
תלמידי רבי עקיבא מתו משנאת חינוך.
ואהבת לרעך כמוך יש לזכור.
משתדלים לשמוח במירון כפי שביקש
רבי שמעון.

בסיום ספירת העומר, נתחיל לשמוח,
הארוחה חלבית, הבגדים לבנים
יש אורחים
ואווירה חגיגית.

בין אסונות לקשיים אין מה לדאוג.
אמונה חזקה זו הדרך לגאולה,
יש להתפלל שהמשיח יגיע,
ואת עם ישראל יושיע.



ציירה: מימי נוי



תורה ועבודה.
עיקר מחקרו
ו ע י ס ו ק ו
בספרות, תנ"ך,
חינוך ואתיקה.
מ ו ז מ נ י ם
להיכנס לערוץ
" א ב י ע ר "

ויס שיעורים" דרך חיפוש ביוטיוב או
באמצעות סריקת הקוד המצורף. מוזמנים
גם להירשם לערוץ כדי לקבל התראות על
שיעורים חדשים שעולים אליו.

פרשני מקרא, ספרות עברית ועוד.
אביעזר הוא מחנך, הוגה דעות, לשעבר
מנהל תיכון "צייטלין" בתל אביב וראש
המכללה האקדמית לחינוך בגבעת
ושינגטון. מראשוני הפעילים בתנועת

חברנו ד"ר אביעזר ויס פתח ערוץ
יוטיוב ובו שיעורים מפיו. בערוץ
הרצאות שעניינן העיקרי הוא פרשנות
פילוסופית הומאניסטית של טקסטים
בספרות עם ישראל: מקרא, חז"ל,



תנחומים

- לדבורה נוי על פטירת אמה • לגיי
- ניוסטטר על פטירת אמו • לשמעון ג'יני
- על פטירת אמו • לשמעון באומל על
- פטירת אמו • למקס סקסטין על פטירת
- אביו • לרות קולנדר על פטירת אחיה
- למשה רונן על פטירת אמו • לטלי
- ארגמן על פטירת אימה

קהילת גבורת מרדכי
כואבת את פטירת חברי הקהילה
מר מאיר ביר וגב' פסיה וולטר
ומשתתפת בצער המשפחות

שהשמחה במעונם זר ברכות למזל טוב

ברכות להולדת נכדים/ות • למשפ' שוורץ להולדת הנכד • לאלון ויהודית שטרן
להולדת הנכד **ברכות לבר/בת המצווה** • למשפ' לקס לבר המצווה של הנכד
ובת המצווה של הנכדה • לדבורה ונחמיה נוי לבר המצווה של הנכד • למשפ' שוורץ
לבית המצווה של הנכדה • לצפניה ניוסטטר ומשפחתו לבר המצווה • לידידיה שטינמץ
ומשפחתו לבר המצווה • לאיתן ברנט ומשפחתו לבר המצווה **ברכות להולדת נינים**
• למשפ' טימנס להולדת הנינה **ברכות להולדת ילדים** • למשפ' סלפושניק להולדת
הבת • למשפ' שטינמץ להולדת התאומות **ברכות לנישואין** • למשפ' תשובה לנישואי
הבן גבע • לראובן הלר לרגל נישואיו לשרה • למשפ' ויס לנישואי הנכדה